

Kuntalaisaloite / Pyhtään kuntamuodon muuttaminen kunnasta kaupungiksi

Khall 15.01.2024 § 5
783/00.01.00.00.00/2023

Valmistelija

Hallintojohtaja Tommi Koskinen, p. 046 922 8207

Väinö Koivisto on ehdottanut 27.11.2023 päivätyllä, valtuustolle osoitetulla kuntalaisaloitteella, että Pyhtään kuntamuoto muutetaan kaupungiksi. Aloitteen perusteluna esitetään mm., että Pyhtäätä ympäröi kolme kaupunkia. Aloite on kokonaisuudessaan liitteenä.

Ehdotus vastaukseksi tehty aloitteeseen:

Pyhtään kunnanvaltuusto kiittää tehdystä aloitteesta!

Kuntalain 4 §:n 2. mom mukaisesti *kunta voi käyttää nimitystä kaupunki, kun se katsoo täyttävänsä kaupunkimaiselle yhdyskunnalle asetettavat vaatimukset*. Säädös on ollut saman sisältöinen vuodesta 1995 asti. Lainsäädännöstä on poistettu kaupunkien ja muiden kuntien väliset erot, joita aiemmassa lainsäädännössä on ollut. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan kaikki suomalaiset kaupungitkin ovat lähtökohtaisesti kuntia.

Kuntalain 4 §:n 2. momentti antaa kunnalle laajan toimivallan tulkita säännöstä ja päättää, käytetäänkö kunnasta nimitystä kaupunki vai kunta. Kaupunki-nimityksen tulee kuitenkin nimenomaan ilmentää kunnan fyysistä olemusta. Eduskunnan hallintovaliokunta on kyseisen lainkohdan hyväksyessään kiinnittänyt huomiota kuntien vastuulliseen harkintaan nimityksestä päättäessään (HaVM 18/1994). Valiokunnan käsityksen mukaisesti osa jo tuolloin kaupunki-nimitystä käyttäneistä suomalaisista kunnista eivät vastanneet suomalaista käsitystä ”kaupungista”, eurooppalaisesta käsityksestä puhumattakaan.

Kotimaisten kielten keskus on ehdottanut vuonna 2014 kuntalain silloisen uudistamisen yhteydessä, että kaikki kunnat olisivat hallinnolliselta nimitykseltään kuntia, mutta selvästi kaupunkimaisuuden tunnusmerkit täyttävää taajamaa voitaisiin nimittää kaupungiksi. Tämän johdosta saman kunnan sisällä voisi olla useampikin kaupunki. Lainsäätäjä ei em. lausunnon perusteella nähnyt kuitenkaan aiheelliseksi muuttaa nimitystä koskevaa säädöstä, koska se olisi poistanut kaupunki-nimityksen myös historiallisesti merkittäviltä niin sanotuilta vanhoilta kaupungeilta (perustettu ennen v. 1959) sekä aiheuttanut mahdollisesti hallinnollisia kustannuksia ja muutostyötä, kun toimielinten ja virkojen nimikkeitä olisi tullut vaihtaa.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että vaikka kunnilla on laaja mahdollisuus päättää nimityksestään, tulee asiaa punnitessa käyttää myös kaupunkimaisuuden toteamiseen liittyvää harkintavaltaa vastuullisesti. Kunnanvaltuuston on tarkoituksenmukaista todeta, että vaikka Pyhtää on historiallisesti merkittävä ja nykyajassakin edelläkävijä kuntien joukossa, kunta ei täytä asukastiheydeltään tai rakennuskantansa osalta

kaupunkimaisen yhdyskunnan tunnusmerkkejä. Pyhtää on ollut läpi pitkän historiansa nimenomaan kunta. Ja kenties voidaan ajatella, että sen tulee olla jatkossakin ylpeästi menestyksekkäs kunta myös historiallisista syistä.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus toteaa selostusosan vastaukseksi aloitteeseen, merkitsee aloitteen tiedoksi ja esittää asian edelleen valtuustolle tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin.